

“*Vai pacientam jānozīmē rentgena vai datortomogrāfijas izmeklējums, ja iespējams veikt citu izmeklējumu, kurā netiek izmantots jonizējošais starojums?*”

Ja radioloģiskais izmeklējums, kurā netiek izmantots jonizējošais starojums, var sniegt labāku atbildi uz klīnisko jautājumu, apdomājiet tā izvēli, lai nepakļautu pacientu nevajadzīgai jonizējošā starojuma ietekmei.

Ir dažādas radioloģiskās diagnostikas metodes. Dažās no tām (piemēram, konvencionālie rentgena izmeklējumi un datortomogrāfija) tiek izmantots jonizējošais starojums, savukārt citās (piemēram, ultrasonogrāfija un magnētiskā rezonanse) tiek izmantots nejonizējošais starojums. Mīksto audu izvērtēšanā labākus rezultātus var sniegt ultrasonogrāfija un magnētiskā rezonanse. Tomēr jāņem vērā, ka magnētiskā rezonanse atsevišķiem pacientiem var saistīties ar cita veida risku. Labas medicīniskās attēldiagnostiskās prakses ieteikumi (vadlīnijas diagnostisko radioloģijas izmeklējumu izvēlē) palīdzēs izvēlēties piemērotu radioloģisko izmeklējumu un labāko iespējamo ārstēšanu atkarībā no pacienta simptomiem un klīniskās situācijas.

Neskaidrību gadījumā konsultējieties ar radiologiem!

Izvēloties atbilstošu radioloģisko metodi, Jūs aizsargājat pacienta intereses!

Pacientu ieguvumi:

- veicot pareizu izmeklējumu, iegūta pareiza diagnoze;
- nekavējoties uzsākta atbilstoša ārstēšana;
- atbilstoši klīniskajam mērķim optimizēta starojuma doza.

Atbilstoša radioloģiskā izmeklējuma izvēle uzlabo veselības aprūpes pārvaldību ikvienam, nodrošinot labāku pieejamību izmeklējumiem, kā arī izmaksu pārvaldību.

Kā runāt par jonizējošo starojumu?

Rentģena staru ietekme var bojāt cilvēka ķermeņa šūnas un paaugstināt iespēju turpmākā dzīvē saslimt ar ļaundabīgu audzēju. Uzskata, ka šis risks ir tieši proporcionāls saņemtajai starojuma dozai un kļūst lielāks, palielinoties veikto izmeklējumu skaitam. Piemēram, galvas datortomogrāfijas izmeklējums, kas veikts atbilstoši izmeklējuma standartam, pakļauj pacientu starojuma dozai, kas ir gandrīz identiska gada laikā saņemtai dabiskā radiācijas fona dozai, t.i., efektīvā doza 2 mSv¹. Lai gan tas nedaudz palielina kancerogēneses risku, pamatota izmeklējuma gadījumā klīniskais ieguvums šo risku daudzkārt attaisno.

Kādi ir ieteikumi saistībā ar medicīnisko attēlveidošanu?

Labas medicīniskās attēldiagnostiskās prakses ieteikumi (vadlīnijas diagnostisko radioloģijas izmeklējumu izvēlē) palīdzēs izvēlēties piemērotu radioloģisko izmeklējumu un labāko iespējamo ārstēšanu atkarībā no pacienta simptomiem un klīniskās situācijas. Novirzes no ieteikumiem atsevišķos gadījumos pacientiem ir pieļaujamas, ja tām ir skaidrs pamatojums. Šaubu gadījumā konsultējieties ar radiologiem, lai kopīgi vienotos par labāko izmeklēšanas metodi.

¹ <https://www.radiologyinfo.org/en/info.cfm?pg=safety-xray>

***Neskaidrību gadījumā
konsultējieties ar radiologiem!***